

بسمه تعالی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

شیوه نامه مدیریت و اجرای فرایند داوری پانزدهمین جشنواره کشوری شهید مطهری اردیبهشت ۱۴۰۱-۱۴۰۰

پیشگفتار

جشنواره آموزشی شهید مطهری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، با هدف معرفی و تجلیل از فرآیندهای آموزشی برتر دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی و ترویج نوآوری و ابداع فرآیندهای جدید به منظور ارتقای آموزش عالی علوم پزشکی به صورت سالانه برگزار می گردد. در راستای عملیاتی سازی فرایند داوری و به منظور شفافیت هرچه بیشتر فرایندهای اجرایی و مدیریت داوری، این شیوه نامه تدوین شده است.

اصول داوری

- ۱) داوری باید با رعایت نهایت عدالت و انصاف انجام شود. از این رو لازم است کلیه عوامل دست اندرکار فرایند داوری از جمله دبیرخانه جشنواره، هیات داوران، کمیته های تخصصی و شورای خبرگان جشنواره نهایت دقت را در خصوص اجرای دقیق مفاد این شیوه نامه و نیز مدیریت تعارض منافع به عمل آورند.
- ۲) هر چند مصادیق بارز تعارض منافع در این روند شامل مشارکت در فرایند مورد ارزیابی و نیز تعلق فرایند به دانشگاه محل فعالیت هیأت علمی تعریف شده اند و در این موارد فرد مذکور نباید در روند بررسی و یا رأی گیری فرایند مورد بحث هیچ گونه مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم داشته باشد؛ در عین حال انتظار می رود هر یک از افراد دست اندرکار در صورت مشاهده مصادیق دیگری از تعارض منافع، آن را اعلام و بر اساس تصمیم دبیرخانه عمل نمایند.
- ۳) داوری باید صرفاً بر اساس اطلاعات اظهار شده توسط مجری فرایند که در سامانه ثبت شده است انجام شده و داوران نباید به استناد تجربیات و یا اطلاعات قبلی خود از یک فرایند یا استنباطهای خود در مورد آن داوری نمایند.
- ۴) داوری باید صرفاً بر اساس معیارهای گلاسیک و محورهای مشخص شده برای امتیازدهی باشد و در این زمینه عواملی همچون سطح بندی دانشگاه نباید دخالت داده شود.

مراحل داوری

داوری در جشنواره کشوری شهید مطهری طی ۶ مرحله به شرح زیر انجام می گیرد:

مرحله اول: غربالگری و داوری اولیه در سامانه

مرحله دوم: تعیین ۹ فرایند برتر و بررسی تناسب حیطة ها و تکراری نبودن آنها

مرحله سوم: داوری حضوری یا مجازی توسط کمیته های تخصصی

مرحله چهارم: تعیین ۶ فرایند برتر جهت ارایه به مرحله داوری شورای خبرگان

مرحله پنجم: داوری حضوری یا مجازی توسط شورای خبرگان

مرحله ششم: تعیین فرایندهای نهایی جشنواره

مرحله اول: غربالگری و داوری اولیه در سامانه

داوری در این مرحله طی چهار مرحله به شرح زیر انجام می گیرد:

۱- بررسی معیارهای رد سریع (با توجه به پیوست شماره ۱)

۲- بررسی تعلق فرایند ارسالی به حیطة اعلام شده

۳- بررسی معیارهای دانش پژوهی

۴- امتیازدهی (با توجه به پیوست شماره ۲)

داوران محترم در این مرحله لازم است برای افزایش صحت، دقت، روایی و پایایی داوری، مراحل زیر را در داوری خود طی نمایند:

- قبل از شروع ارزیابی یک بار کلیه فرایندهای ارسالی را مرور نمایند.
- ابتدا مواردی که معیارهای رد سریع داشته یا معیارهای گلاسیک را تأمین نمی کنند مشخص و در سامانه ثبت نمایند تا از مسیر امتیازدهی حذف شوند.
- کلیه فرایندهایی که واجد شرایط دانش پژوهی شناسایی می شوند در خارج از سامانه امتیازدهی نموده و پس از اطمینان از نمرات و رتبه های نهایی (مجموع امتیاز فرایند) اقدام به ثبت امتیازات در سامانه نمایند.

مرحله دوم: تعیین ۹ فرایند برتر و بررسی تناسب حیطة ها و تکراری نبودن آنها

دبیرخانه جشنواره پس از داوری مرحله اول اقدامات زیر را انجام می دهد:

- محاسبه میانگین امتیازات دو داور به منظور تعیین رتبه هر فرایند در هر حیطة مربوطه. در صورتی که رأی یکی از دو داور، حذف فرایند و رأی داور دوم، عدم حذف و تعیین امتیاز باشد یا فاصله بین امتیاز داده شده توسط دو داور بیش از ۳۵ باشد، آن فرایند برای داور سوم ارسال می شود و تصمیم گیری بر اساس رأی دو داوری مشابه (کمترین میزان اختلاف بین دو عدد) از سه داوری انجام می شود.

- انتخاب ۹ فرایند برتر در هر حیطة براساس بالاترین امتیازات

- بررسی ۹ فرایند انتخاب شده از نظر صحت انتخاب حیطة و تکراری نبودن بشرح زیر:

- بررسی نظرات داوران مرحله اول در مورد صحت تعلق ۹ فرایند به حیطة انتخاب شده در دبیرخانه و در صورت پیشنهاد انتقال یک فرایند به حیطة دیگر، با صاحب اصلی آن فرایند تماس گرفته شده و بشرط رضایت با حیطة پیشنهادی و نداشتن فرایند منتخب در آن حیطة، فرایند به آن حیطة منتقل و در مرحله داوری کمیته تخصصی در آن حیطة داوری می شود.

- بررسی عدم تکراری بودن ۹ فرایند برتر در دبیرخانه و در صورت تکراری بودن، بدین معنی که در سال جاری رتبه برتر دانشگاهی را کسب نموده باشند، از فرایند داوری حذف و فرایند بعدی از نظر رتبه به مجموع ۹ فرایند اول اضافه می شود به گونه ای که در نهایت ۹ فرایند و یا در صورت امتیاز مشترک در آخرین رتبه، به تعداد امتیازهای مشترک به این تعداد اضافه می شود.

- تعیین میزان توافق داوری بین دو داور مرحله اول بر طبق قاعده زیر(که در مرحله سوم داوری مورد استفاده قرار می گیرد).

- توافق قوی: اختلاف نمرات داوران کمتر از ۱۰ امتیاز از ۱۰۰

- توافق متوسط: اختلاف نمرات داوران از ۱۰ امتیاز تا ۲۰ امتیاز از ۱۰۰

- توافق ضعیف: اختلاف نمرات داوران بیش از ۲۰ امتیاز از ۱۰۰

مرحله سوم: داوری حضوری یا مجازی توسط کمیته‌های تخصصی

داوری در کمیته‌های تخصصی بشرح زیر انجام می‌گیرد:

- رایحه کوتاهی از فرایندها توسط روسای کمیته‌های تخصصی حیطه‌ها
- ارزیابی انفرادی اولیه هر فرایند براساس معیارهای دانش پژوهی
- بحث گروهی در مورد فرایندها
- ارزیابی انفرادی نهایی کلیه فرایندها بشرح زیر:
 - هر یک از داوران بطور مستقل هر یک از فرایندها را در طیف کاملا نامناسب (امتیاز ۱) تا کاملا مناسب (امتیاز ۹) قرار می‌دهند. هر داور می‌تواند به چند فرایند امتیازی یکسان بدهد.

کاملا نامناسب

کاملا مناسب

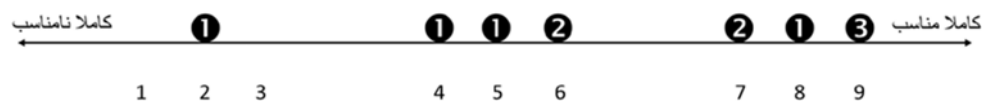
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

امتیاز ۹: فرایندی استثنایی است که بدون هرگونه تردید فرایند منتخب محسوب می‌شود.
امتیاز ۷ و ۸: فرایندهای بسیارخوب که برای انتخاب فرایند منتخب به این فرایندها فکر می‌شود.
امتیاز ۴ تا ۶: این فرایندها علیرغم اینکه فرایندهایی خوب و قابل هستند ولی به سبب فقدان ویژگی‌های بارز و متمایزکننده در گزینه‌های برتر قرار نمی‌گیرند.
امتیاز ۳ و ۲: فرایندهای نسبتا ضعیف که هیچ شانس برای راهیابی به مرحله سوم را داوری ندارند.
امتیاز ۱: فرایندهای کاملا ضعیف که به هیچ وجه شایستگی راهیابی به مرحله دوم داوری را نداشته‌اند.
تبصره: توصیه می‌شود تعداد داوران کمیته‌های تخصصی بین ۸ تا ۱۰ نفر باشند.

مرحله چهارم: تعیین واجدین شرایط نهایی ورود به مرحله داوری شورای خبرگان

پس از پایان جلسه مرحله سوم داوری، دبیرخانه جشنواره براساس نظر داوران مراحل زیر را برای تعیین شش فرایند منتخب جهت رایحه به جلسه داوری شورای خبرگان طی می‌نماید:

- محاسبه امتیاز نهایی هر فرایند از میان امتیازاتی که در کمیته تخصصی داده شده است. به عنوان مثال اگر در یک کمیته تخصصی متشکل از یازده داور توزیع آرا بصورت زیر باشد، میان امتیازات عدد ۷ خواهد بود.

• محاسبه میزان توافق نظر داوران در کمیته‌های تخصصی بر اساس قاعده زیر:

توافق قوی:	توافق متوسط:	توافق ضعیف:	تعداد اعضای پانل
تعداد داورانی که خارج از نواحی سه امتیازی (ناحیه امتیاز 1 تا 3، امتیاز 4 تا 6، و امتیاز 7 تا 9) که میانه در آن قرار دارد رای داده اند	در غیاب شرایط توافق قوی و ضعیف مشخص می‌گردد	تعداد داورانی که در مقیاس مناسبت 9 امتیازی در هر یک از سه امتیاز بالا (7 تا 9) و سه امتیاز پایین (1 تا 3) رای داده اند	3 تا 4
0		≥ 1	5 تا 7
≤ 1		≥ 2	8 تا 10
≤ 2		≥ 3	11 تا 13
≤ 3		≥ 4	14 تا 16
≤ 4		≥ 5	

به عنوان مثال در شرایطی که تعداد اعضای پانل 9 نفر، و امتیازات به صورت زیر باشد

۱،۱،۴،۵،۷،۸،۸،۸،۹

میانه امتیازات ۷ می‌باشد و سه تایی امتیازات که میانه در آن قرار دارد سه تایی امتیاز بالا (۷ تا ۹) می‌باشد. چون تعداد افراد پانل در سطر ۸ تا ۱۰ قرار می‌گیرد، برای اینکه توافق ضعیف باشد باید حداقل سه نفر در سه تایی بالا (۷ تا ۹) و حداقل سه نفر در سه تایی پایین (۱ تا ۳) باشند که این محقق نشده است (تنها دو رای در سه تایی پایین قرار دارد). لذا توافق ضعیف نمی‌باشد. برای اینکه توافق قوی باشد باید حداکثر ۲ نفر خارج سه تایی که میانه در آن قرار دارد (در این مثال سه تایی بالا) قرار بگیرد در حالیکه در این مثال ۴ نفر خارج این سه تایی قرار گرفته است. لذا توافق قوی نیز نمی‌باشد. تبعاً بدیهی است که سطح توافق بین ضعیف و قوی یعنی متوسط طبقه بندی می‌شود.

• تعیین رتبه های نهایی فرایند در انتهای مرحله سوم داوری براساس رتبه هر فرایند در مرحله اول داوری و رتبه اولیه هر فرایند در مرحله سوم داوری و حداکثر تغییر رتبه مجاز (که خود تابعی از میزان توافق بر روی رتبه فرایند در مراحل اول و سوم داوری است).

میزان توافق آرا در
مرحله سوم داوری

ضعیف	متوسط	قوی	
0	1	2	قوی
1	2	3	متوسط
2	3	4	ضعیف

حداکثر تغییر رتبه مجاز بین
مراحل اول و سوم داوری

مرحله پنجم: داوری حضوری یا مجازی توسط شورای خبرگان

مرحله پنجم داوری توسط شورای خبرگان براساس مراحل زیر صورت می‌گیرد:

- ارایه گزارش کار کمیته های تخصصی و فرایندهای برتر مورد نظر کمیته ها. لازم است روسای کمیته‌ها گزارشی از روند بررسی و احیاناً چالش‌های پیش رو در کمیته را در جلسه شورای خبرگان ارائه نمایند.

تبصره: در صورتی که هر یک از فرایندهای معرفی شده در این بخش، مرتبط با دانشگاه مسؤول کمیته مربوطه باشد، لازم است مسؤول کمیته در هنگام معرفی موضوع را به اطلاع شورای خبرگان برساند.

- ارایه مولتی مدیای تهیه شده توسط صاحبان فرایند به ترتیب رتبه تعیین شده
- پرسش و پاسخ شورای خبرگان با مسؤول کمیته و بحث و بررسی
- هر یک از اعضای شورای خبرگان بطور مستقل هر یک از فرایندها را براساس اهمیت و میزان نوآوری فرایندها در طیف کاملاً نامناسب (امتیاز ۱) تا کاملاً مناسب (امتیاز ۹) قرار می‌دهد. هر فرد خبره می‌تواند به چند فرایند امتیازی یکسان بدهد.

کاملاً نامناسب

کاملاً مناسب

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

امتیاز ۹: فرایندی استثنایی است که بدون هرگونه تردید فرایند برتر شما محسوب می‌شود.
امتیاز ۷ و ۸: فرایندهای بسیارخوب که برای انتخاب فرایند برتر به این فرایندها فکر می‌کنید.
امتیاز ۴ تا ۶: این فرایندها علیرغم اینکه فرایندهایی خوب و قابل هستند ولی به سبب فقدان ویژگی‌های بارز و متمایزکننده در گزینه‌های برتر قرار نمی‌گیرند.
امتیاز ۳ و ۲: فرایندهای نسبتاً ضعیف که به نظر شما هیچ شانس برای انتخاب به عنوان فرایندهای برتر ندارند.
امتیاز ۱: فرایندهای کاملاً ضعیف که به هیچ وجه شایستگی راهیابی به مرحله سوم داوری را نداشته‌اند
تبصره: صرف نظر از روسای کمیته‌های تخصصی حیطه ذیربط که واجد حق رأی در حیطه مربوط به خود نیستند؛ صاحبان یا همکاران فرایند یا از آن دسته از اعضای شورای خبرگان که از دانشگاه محل اجرای فرایند هستند نیز حق رأی در حیطه مربوط را ندارند.
تبصره: جلسات کمیته‌های تخصصی و شورای خبرگان با حضور دو سوم اعضای دارای حق رأی رسمیت می‌یابد و تصمیم‌های آن با اکثریت مطلق آرای اعضای دارای حق رأی معتبر است.

مرحله ششم: تعیین فرایندهای نهایی جشنواره

پس از پایان جلسه شورای خبرگان، دبیرخانه جشنواره براساس نتایج داوری شورای خبرگان، ۳ فرایند منتخب هر حیطه و همچنین فرایندهای قابل تقدیر را بر اساس مراحل زیر تعیین می‌نماید:

- محاسبه امتیاز نهایی هر فرایند از میان امتیازاتی که در شورای خبرگان داده شده است
- رتبه بندی اولیه شش فرایند راه یافته به مرحله نهایی براساس میان امتیاز داوری آن‌ها
- محاسبه میزان توافق نظر داوران در شورای خبرگان بر اساس قاعده زیر:

تعداد اعضای پانل	توافق ضعیف:	توافق متوسط:	توافق قوی:
3 تا 4	تعداد داورانی که در مقیاس مناسبت 9 امتیازی در هر یک از سه امتیاز بالا (7 تا 9) و سه امتیاز پایین (1 تا 3) رای داده اند	در غیاب شرایط توافق قوی و ضعیف مشخص می‌گردد	تعداد داورانی که خارج از نواحی سه امتیازی (ناحیه امتیاز 1 تا 3، امتیاز 4 تا 6، و امتیاز 7 تا 9) که میانه در آن قرار دارد رای داده اند
5 تا 7	≥ 1		0
8 تا 10	≥ 2		≤ 1
11 تا 13	≥ 3		≤ 2
14 تا 16	≥ 4		≤ 3
	≥ 5		≤ 4

- تعیین رتبه نهایی فرایند بر اساس رتبه فرایند در مرحله داوری تخصصی، رتبه اولیه فرایند در مرحله داوری شورای خبرگان و حداکثر تغییر رتبه مجاز که خود تابعی از میزان توافق بر روی رتبه فرایند در مراحل داوری کمیته تخصصی و شورای خبرگان است.

میزان توافق آرا در مرحله پنجم داوری

ضعیف	متوسط	قوی	میزان توافق آرا در مرحله سوم داوری
0	0	1	قوی
0	1	2	متوسط
1	2	3	ضعیف

حداکثر تغییر رتبه مجاز بین مراحل سوم و پنجم داوری

تبصره: در صورتی که بر اساس نتیجه نهایی، یک یا چند دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی واجد بیش از سه فرایند برتر شده باشند، دبیرخانه جشنواره موظف است در اسرع وقت و به صورت تلفنی از مدیر/مدیران مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه/های مربوطه درخواست نماید تا فرایند/فرایندهای برتری که لازم است کنار گذاشته شوند تا سقف سه فرایند برتر برای یک دانشگاه رعایت شود. دبیرخانه جشنواره همچنین موظف است بر اساس اعلام نظر مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه مربوطه، فرایند برتر بعدی در هر حیطه را تعیین و جایگزین فرایند خارج شده نموده و نتایج نهایی جشنواره را اعلام عمومی کند.

ارایه نظرات و بازخورد

- ۱) دبیرخانه جشنواره امکان بررسی درخواست های فردی (صاحبان و/یا همکاران فرایندها) را ندارد.
- ۲) با توجه به تکمیل و امضای جدول صاحبان و همکاران فرایندها و درصد مشارکت ایشان در فرایندهای معرفی شده و نحوه توزیع امتیازات مترتب بر فرایندهای برگزیده شده، توسط صاحبان و همکاران فرایندها، دبیرخانه جشنواره امکان پاسخگویی به درخواست ها در مورد مالکیت یا توزیع منافع مادی و معنوی فرایندهای برگزیده شده را ندارد.
- ۳) بعد از اعلام نتایج داوری فرایندهای جشنواره کشوری شهید مطهری، هیچگونه تغییر در اسامی، ترتیب، نوع همکاری، درصد مشارکت و نیز امتیازات مترتب بر فرایندهای برگزیده شده پذیرفته نمی باشد.
- ۴) با توجه به انتخاب مبتنی بر هنجار فرایندهای برتر، دبیرخانه جشنواره امکان بررسی درخواست ها در خصوص نتایج ارزیابی فرایندها و رتبه بندی آنها را ندارد.
- ۵) در صورت اعلام درخواست مکتوب دانشگاه در خصوص تخطی از فرایندهای پیش بینی شده در این شیوه نامه و یا مطرح کردن وقوع هرگونه تبانی و موارد مشابه آن، دانشگاه موظف است مستندات قابل پیگیری را به دبیرخانه اعلام نماید.
- ۶) در این صورت دبیرخانه موظف است موضوع را بررسی و در خصوص برخورد با متخلفان یا اصلاح فرایند داوری در دوره های بعدی تصمیم گیری نماید. در هر صورت نتایج اعلام شده در خصوص فرایندهای برتر و قابل تقدیر تغییر نمی کند.

معیارهای رد سریع در مرحله اول داوری چهاردهمین جشنواره کشوری شهید مطهری

مواردی که منجر به رد سریع فرایندها در ابتدای مرحله اول داوری و قبل از ورود به امتیازدهی می شود، عبارتند از:

الف. فعالیت‌های خارج از حوزه آموزش اعضای هیات علمی یا یکی از رده‌های فراگیران علوم پزشکی^۱

ب. فعالیت‌های مرتبط با آموزش سلامت عمومی^۲

پ. فرایندی که در دوره‌های گذشته به عنوان فرایند کشوری، رتبه ۱ یا ۲ یا ۳ گرفته باشد.

ت. طرح‌هایی که صرفاً ماهیت نظریه پردازی دارند

ث. پژوهش‌های آموزشی که ماهیت تولید علم دارند و نه اصلاح روندهای آموزشی مستقر در دانشگاه‌ها

ج. فرایندهایی که از نظر تواتر و مدت اجرا یکی از شرایط زیر را دارند:

i. در مورد فرایندهایی که اجرای مستمر دارند، مدت اجرای کمتر از شش ماه داشته باشند.

ii. در مورد فرایندهایی که اجرای مکرر دارند حداقل دو بار انجام نشده باشند.

iii. در مورد فرایندهایی که ماهیتاً اجرای یک باره دارند ولی تأثیر مستمر دارند مانند برنامه‌های آموزشی یا سندهای سیاست‌گذاری، مصوب مرجع ذی صلاح نشده باشند.

^۱undergraduate ,postgraduate and CME/CPD

^۲Public education

